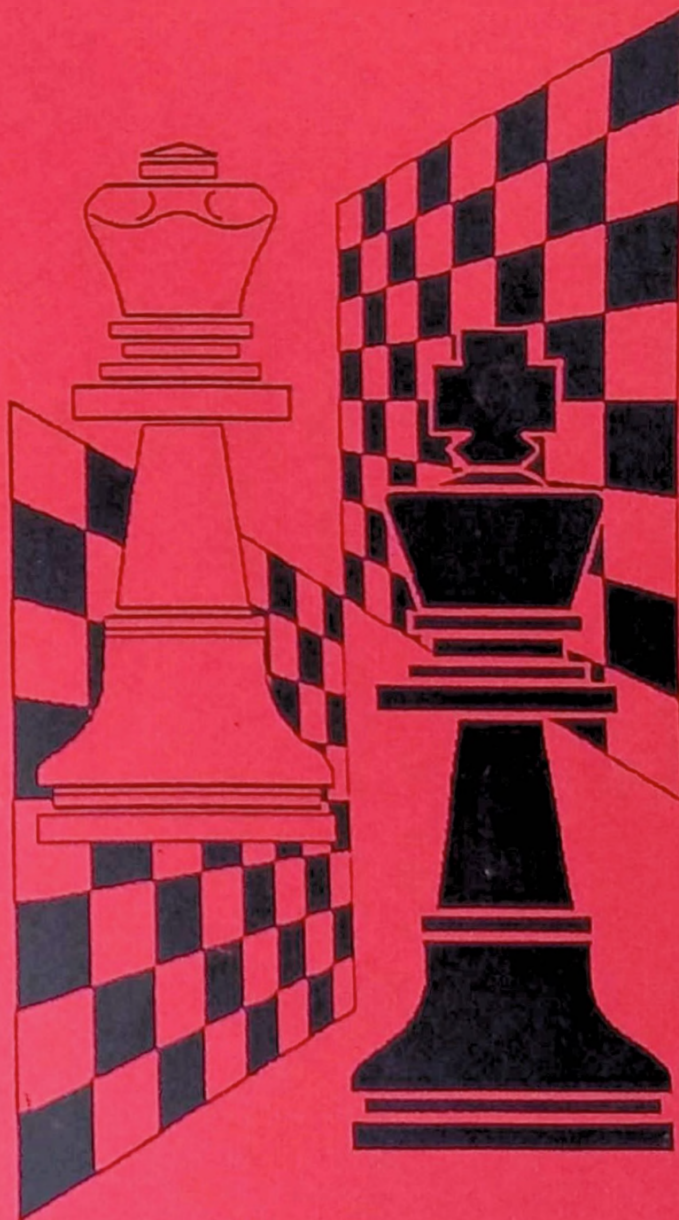

Clubblad

Staunton

c
h
a
a
k
g
e
z
e
l
s
c
h
a
p

17e jaargang nr. 6
JULI 2001

Inhoudsopgave.**pagina**

Bestuurssamenstelling	2
Schaakkalender	2
Gambiettoernooi	3
Mededelingen /Diversen	4-5
Externe competitie en alle eindstanden	5-6
Persoonlijke resultaten externe competitie	7
Uit de externe competitie	8-9
Uit de schaakhistorie Lasker, het meest veelzijdige schaakgenie	10-11
Uit de interne competitie Het debuut van Alex van Prinsenbeek	12-13
Eindstand interne competitie. Oplossingen Marsopgaven	14
Nabeschouwing interne competitie.	15
Joop Hummel: Theorie over Albins tegengambiet	16-17
Uit Staunton's historie	18
Marsopgaven	20

Bestuurssamenstelling.

voorzitter	R. Jacobs	Mozartstraat 22	5252079
secretaris	J. Dijkstra	Leopoldlaan 13	5265377
penningmeester	J. Schlunke	Skiramere 19	4042729
giro 967038 ten name van de penningmeester van Staunton te Harkstede			
nt comp. leider	J. Hovius	Schubertlaan 24	5270729
eugdleider	B. Koole	L. Henriëttestr. 42A	3134434
ledacteur/mat. com.	P. R. Dijkhuis	Westerse Drift 68 Haren	5349355

Speellokaal Speeltuingebouw Helpman-Oost, Groenesteinlaan 16 5252628

Internet adres: www.sgstaunton.nl

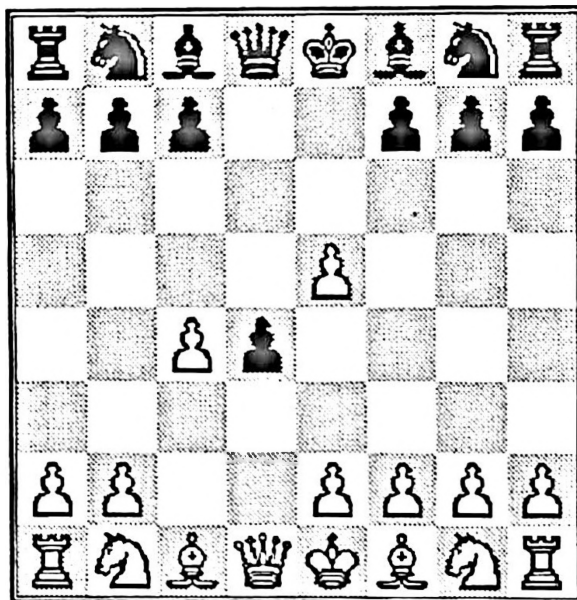
Jaarcontributies. Senioren f 150, Studenten f 115, Adspirantleden f 105,
Jeugdleden f 80, Donateurs min. f 25.

Agenda.

Gent! Zaterdag 14 juli t/m Woensdag 18 juli. Info: www.kgrsl.be en Piet Mulder of Joop Hummel.
Maandag 27 augustus. Eerste clubavond en eerste ronde interne competitie.
Zaterdag 1 september. Massakamp FSB-NOSBO. Info: 050-5260787
Vrijdag 7 en Zaterdag 8 september. Staunton-Gambiet-Toernooi. Zie Mededeling hierover.
Maandag 10 september. Clubblad verschijnt
Woensdag 12 september. Ledenvergadering NOSBO
Zaterdag 15 september. Rapid toernooi S.C. Groningen. 050-5718257
Maandag 24 september. Algemene ledenvergadering
Vrijdag 21 september. Eerste ronde Jannes Bokaal te Haren.
Maandag 1 oktober. Staunton 1 - Haren 2
Maandag 8 oktober. Staunton 2 - Bedum

GAMBIETTOERNOOI 2001

Albins Tegengambiet

1.d4 d5 2.c4 e5 3.dxe5 d4

Datum **vrijdag 7 en zaterdag 8 september 2001.**

Open vierkampentournooi plus invitatiegroep.

Speeltempo 40 zetten in 2 uur, 15 min. uitvluggeren.

Inschrijfgeld f17,50 incl. toernooiboekje.

Prijzen twee per groep.

Locatie onze eigen speelzaal.

Inschrijving tot en met donderdag 6 september bij:

Joop Hummel, 050 - 5268248; Bert Meijer, 050 - 5490968;

Michiel Zeevaarder, 050 - 5260787 of per e-mail: everyman@inn.nl

Maximaal 44 deelnemers.

We verzorgen een **maaltijd** na ronde 2 (eigengemaakte soep en salades, fruit toe). Bij inschrijving opgeven of u daaraan wilt deelnemen (kosten f10,00).

Aanmelding aan de zaal des vrijdags om 18.30 uur.

Ronde 1: vrijdag 19.00 - 23.30

Ronde 2: zaterdag 13.00 - 17.30

Ronde 3: zaterdag 19.00 - 23.30

Gevraagd: clubgenoten die reserve willen zijn (voor het geval mensen die zich hebben aangemeld niet komen opdagen) of die een of meer ronden achter de bar willen staan. Gelieve je op te geven bij Joop, Bert of Michiel.

Van de redactie.

Het seizoen 2000-2001 laat ambivalente gevoelens achter. Alle teams gedegradeerd maar ook kunnen we terugkijken op een uitstekend geslaagde interne competitie. Menno van Steenis werd voor derde keer in successie clubkampioen en komt daarmee in het definitieve bezit van de wisselbeker, maar beschouwen we ook de externe competitie dan is er geen twijfel dat Theo Ebels het afgelopen seizoen het beste schaak heeft laten zien. Met Jan Hovius is hij de enige die een hoge score bereikte zoals het externe overzicht laat zien. De laatste werd de winnaar van de Henriëtte Muilwijk beker.

In dit nummer presenteert zich een nieuw lid, en hoe! Behalve de inhoud van zijn eerste twee partijen is het vooral de lay-out die de redacteur jaloers maakt en waarvan hij nog wat kan leren..

100 jaar geleden werd Euwe geboren en dat leverde twee aardige postzegels op maar in Berlijn werd voor het eerst uitgebreid aandacht besteed aan een veel groter schaakgenie, namelijk Lasker, die 60 jaar geleden als balling in New-York overleed, overigens geen novum want ook Philidor en Aljechin ondergingen dat lot. Het congres in Berlijn werd o.a. bijgewoond door Sprenger en Jan Staal overhandigde ons een uitgebreid verslag dat werd gepubliceerd in het Duitse schaaktijdschrift "Rochade".

In dit nummer een originele bijdrage over Lasker, die ook op onze internet-site zal verschijnen in een Engelstalige versie, dit met vakkundige assistentie van Michiel Zeevaarder..

In dit nummer geeft Joop Hummel en overzicht van de theorie over Albins tegengambiet .

Het volgende nummer verschijnt op maandag 10 september, 14 dagen voor de jaarvergadering die op 24 september plaatsvindt. Daarin o.a. enkele correcties op het bar en boze verhaal dat Jan Timman in het schaakmagazine over Euwe publiceerde. Kopij inleveren uiterlijk op de clubavond van 3 september.

Mededelingen/Diversen. De eerste ronde van de interne competitie is op maandag 27 augustus.

Tot die tijd kunt U op woensdagavonden terecht in café "De Evenaar".

Christoffel overleden.

Na Szabo, Guimard, Najdorf en Yanofski is onlangs Christoffel overleden. Daarmee zijn nu van het jubileum toernooi in 1996 nog Denker en Smyslov in leven. Christoffel was in 1946 hekkesluiser maar werd uitgenodigd op grond van zijn goede resultaat in het daarvoor gehouden toernooi in Londen. Hij was in die tijd meermalen Zwitsers kampioen. Zijn beste prestatie was in Zürich 1952 waar hij in een toernooi met Euwe tweede werd, voor de laatste een erg matige prestatie. In de jaren '80 was hij voorzitter van de Zwitserse Schaakbond en speelde ook correspondentieschaak. Enige jaren geleden werd in dit clubblad een winstpartij van hem gepubliceerd tegen Sprenger. Te zijner nagedachtenis is een Marsopgave aan hem gewijd.

Overdracht van de Euwe-ring aan Hans Ree.

In het Gasunie-gebouw werd op 19 mei de Euwe-ring door Hans Böhm doorgegeven aan Hans Ree. De Gasunie schonk deze in 1977 aan Euwe en daarna droegen Bouwmeester en Timman de ring. Ook Hans Ree is iemand die verdiensten heeft gehad, zowel op als naast het bord als publicist. Er was een schaaktoernooitje georganiseerd met handicap, Dat betekende dat Michiel Zeevaarder 7 minuten had tegen Böhm 3. Er deden 40 schakers mee aan het snelschaaktoernooitje dat perfect was georganiseerd door Johan Zwanepol en Wim van Beersum (met de computer), maar toch maakte het geheel een wat steriele - en gezien we ook het Euwe-jaar vieren - een wat magere indruk. Het stak in ieder geval erg af bij de Lasker herdenking begin dit jaar in Berlijn t.g.v. diens 60-ste sterfdag. Het was jammer dat het Max-Euwe centrum niet even contact met ons had opgenomen. Dan waren de Gasunie schakers-werknemers ingeschakeld en hadden we enkele eregasten, waaronder een dochter van Euwe even mee kunnen nemen naar de hoogste etage, kortom iets meer cachet aan het geheel kunnen geven.. Staunton was, zoals het bij dit soort manifestaties betaamt, de club met de meeste deelnemers omdat Rein Wessels en Poppe Dijkhuis als donateur van het Max Euwe Centrum meededen en met de clubvertegenwoordigers Jelmer Dijkstra, Joop Hummel en Michiel Zeevaarder het aantal op vijf brachten. De laatste twee behaalden bovendien een uitstekend resultaat..

NOSBO snelschaken voor teams. Staunton in de prijzen!

De afsluiting van het NOSBO seizoen was deze keer bijzonder geslaagd. Doordat men was overgegaan op viertallen had men wat meer ruimte. De teams moesten vooraf worden aangemeld en dat maakte organisatie eenvoudiger. Er waren 20 teams die stipt op tijd om 19.30 uur begonnen aan 3 voorronnen van 2 of 3 partijen. Daarna werden 2 groepen van 10 teams gevormd. Staunton haalde de finalegraad, niet maar Enno Scheffer, Poppe Dijkhuis, Piet Mulder en Paul Wilhelm werden eerste in de 2^e groep, dat is toch een extern resultaat dat in ieder geval gunstig afsteekt bij andere prestaties het afgelopen jaar.

Unitas 75 jaar.

Het duurde wat lang voordat de plannen bekend werden maar uiteindelijk kwamen er festiviteiten op een niveau dat er zijn mocht. Zaterdag 9 juni de finale van de KNSB-bekercompetitie en de zondag daarop een aardige schaakmanifestatie op de Grote Markt. Dat geeft aan dat de C niet slechts op papier is uitgebannen en dit moet voor de Wedevens en de Oliemansen c.s. toch wel even slikken zijn geweest. Op deze plaats nog onze hartelijke gelukwensen aan deze religieuze afsplitsing tijdens de roerachtige twinties, of zo men wil, het interbellum, van Staunton. Overigens ook een tijd waarin het schaakleven tot bloei kwam en er ook plaats was voor een derde vereniging naast Staunton en Ludendo Studeren. Die opkomst van het georganiseerde schaak, resulteerde o.a. in de oprichting van de NOSBO in 1928.

De schaakbibliotheek in de Boteringestraat.

Sinds kort is de catalogus van de bibliotheek beschikbaar via Internet. Surf naar www.obgron.nl en klik op *catalogus*. Een greep uit de aanwinsten van april en mei: Nunn, John. Learn chess. Lalic, Bogdan. Queen's gambit declined: Bg5 systems. Kosten, Tony. The dynamic English. Zeller, Frank. Siziliani im Geiste des Igels. Nenis, Gennady. Khalifman: life & games, Pedersen: The Botvinnik Semi-S. Urjölä, Juoni: Easy guide to the classical Sicilian, Forintos, Gyoza: Easy guide to the Nge2 King's Ind. Emms, John: Easy guide to the Nimzo-Indian, Rowson, Jonathan: Understanding the Grünfeld.

Cursus Indelingsdeskundige.

De cursus wordt in oktober en november in het Denksportcentrum gegeven op 6 woensdagavonden. De kosten bedragen f 100. Info: Hiddo Zuiderweg, 050-5716807 of overdag: 050-5718257.

KNSB competitie. Lasker – Staunton 7-1

Evenals die gedenkwaardige dag een jaar geleden aan het Snekermeer was het prachtig zomerweer. Omstandigheden in café "De aardappelbeurs" waren echter totaal anders omdat een verplicht nummer moest worden afgewerkt waarbij elke spanning ontbrak. Voor het eerst en dan ook niet toevallig trauwden we behoorlijk verzwakt aan en moesten wederom een grote nederlaag incasseren. De ervaring van ingezet aan de drie hoogste borden maar ondanks een totale leeftijd van 200 jaar leverde deze tactiek slechts drie nullen op. Twee halfjes aan de laatste borden voor twee van de drie invallers was het positieve op de borden. Daarom ook deze keer geen uitgebreide pijnlijke beschouwingen over partijen maar slechts de individuele uitslagen.

T. Wiersma	– M. van Steenis	1-0	J. Hibma	– P. W. Mulder	1-0
R. Sijbesma	– P. R. Dijkhuis	1-0	A. Willemsma	– B. Kruisinga	1-0
D. Wissmann	– H. G. Seijen	1-0	G. Zagema	– M. R. Zeevaarder	½-½
S. Ros	– E. Zwerver	1-0	J. Diekstra	– J. Dijkstra	½-½

3 ^e klasse A KNSB		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	mp	bp
1	Unitas 2		1½	5½	6½	4½	6	4½	5	4	6	15	43½
2	Philidor Leeuwarden 2	6½		2½	4	4½	4	5	6	7½	7	14	47
3	Emanuel Lasker	2½	5½		3½	5	5	4½	4	7	5	13	42
4	Tal 2	1½	4	4½		1½	6½	5	5½	6	5	13	39½
5	Schaakwoude	3½	3½	3	6½		4	4	4½	4½	5	10	38½
6	Van der Linde	2	4	3	1½	4		5	3½	5	6½	8	34½
7	Groningen 3	3½	3	3½	3	4	3		4½	4½	5½	7	34½
8	Sneek	3	2	4	2½	3½	4½	3½		4½	4½	7	32
9	Staunton	4	½	1	2	3½	3	3½	3½		4½	3	25½
10	Groningen 5	2	1	3	3	3	1½	2½	3½	3½		0	23

NOSBO-competitie

	Promotieklasse	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Ra	TPR	
1.	SISSA	18	54		4½	6	6	5½	5½	5	7½	7½	6½	1921	1994	K
2.	Unitas 3	16	47	3½		5	5	5	6½	5	5	6	6	1892	1905	
3.	Spassky's	14	41½	2	3		5	5½	5½	4½	5½	5	5½	1856	1838	
4.	Haren 2	9	34½	2	3	3		3½	4	5	4½	4½	5	1813	1756	
5.	SISSA 2	8	35	2½	3	2½	4½		4	5	3	4	6½	1739	1798	
6.	Roden	7	29½	2½	1½	2½	4	4		4	2	4½	4½	1808	1760	
7.	Groningen 6	6	33½	3	3	3½	3	3	4		4	5½	4½	1799	1797	
8.	Unitas 4	5	31	½	3	2½	3½	5	6	4		3½	3	1810	1762	D
9.	Staunton 2	4	27½	½	2	3	3½	4	3½	2½	4½		4	1750	1743	D
10.	Veendam/RDW	3	26½	1½	2	2½	3	1½	3½	3½	5	4		1688	1723	D

Klasse 2B

	Klasse 2b	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR	
1.	Morphy's Law	12	33½		3½	5½	4½	5	4½	5½	5	1681	1580	K
2.	Leek	12	33	4½		1½	5	4½	6	6	5½	1618	1549	P
3.	Unitas 6	8	30	2½	6½		2½	2½	5	6	5	1435	1529	
4.	Assen 2	7	29	3½	3	5½		4	4	4	5	1543	1523	
5.	Oostermoer 2	6	28½	3	3½	5½	4		3½	4	5	1417	1553	
6.	Hoogeveen 3	5	25	3½	2	3	4	4½		3½	4½	1511	1493	
7.	Lewenborg 3	5	23	2½	2	2	4	4	4½		4	1530	1510	D
8.	Staunton 3	1	22	3	2½	3	3	3	3½	4		1492	1471	D

Individuele resultaten eerste team.

	Tal 2		Gron.3		Gron.5		Schaakwoude			pt. %	
	Sneek	vd Linde	Unitas	2	Phil.2	Lasker					
Van Steenis	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	22
Ebels	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	0	1	-	5 $\frac{1}{2}$	69
J.Hummel	0	0	1	$\frac{1}{2}$	1	1	0	0	-	3 $\frac{1}{2}$	44
Dijkhuis	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	0	2	25
Van Pelt	0	1	1	0	0	$\frac{1}{2}$	0	1	-	3 $\frac{1}{2}$	44
Seijen	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	2 $\frac{1}{2}$	28
Zwerver	$\frac{1}{2}$	0	0	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	0	2 $\frac{1}{2}$	28
Mulder	0	0	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	-	0	$\frac{1}{2}$	0	1 $\frac{1}{2}$	19
Damen			1								
Zeevaarder					$\frac{1}{2}$			$\frac{1}{2}$			
Kruisinga								0			
Dijkstra								$\frac{1}{2}$			

Individuele resultaten tweede team.

	Unitas 3		Haren 2		Gron. 6		Sissa 1			pt. %	
	Roden	Spasski's	SISSA 2	Unitas 4	Veendam						
Damen	$\frac{1}{2}$	1	1	0	1	0	1	0	$\frac{1}{2}$	5	55
Kruisinga	0	0	0	0	0	1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	3	33
Zeevaarder	0	0	0	1	1	0	0	0	-	2	25
Wessels	$\frac{1}{2}$	-	-	-	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	-	2 $\frac{1}{2}$	50
D.Hummel	1	0	0	1	0	0	-	0	0	2	25
Dijkstra	0	1	-	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	1	2 $\frac{1}{2}$	31
Mooy	1	0	0	$\frac{1}{2}$	0	-	0	0	$\frac{1}{2}$	2	25
Bredewold	$\frac{1}{2}$	-	1	-	1	$\frac{1}{2}$	-	-	-	3	75
Bloem		0									
Serrier		0									
Koole			1								
Lührman			0				$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	1	33
Davids				0		$\frac{1}{2}$		0	0	$\frac{1}{2}$	13
Hovius				1			1		1	3	100

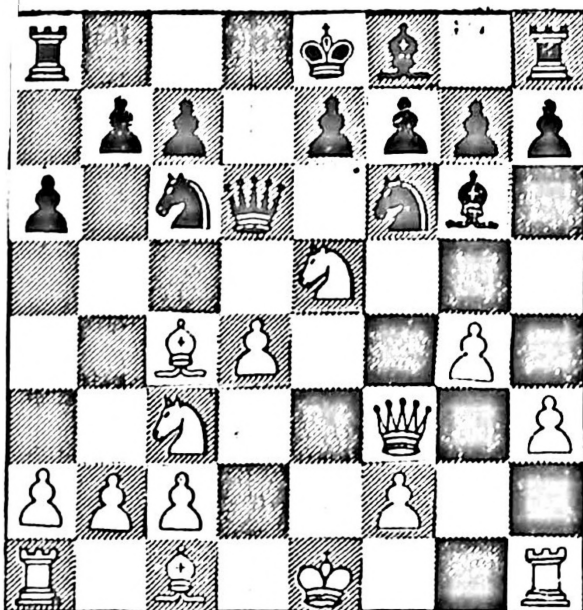
Individuele resultaten derde team.

	Oosterm.2		Hoogev.4		Leek			punt %	
	M'Law	Unitas 6	Lewenb.3	Assen 2					
Lührman	0	1	1	1	0	0	$\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	50
Rellum	0	-	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	-	1	1	2 $\frac{1}{2}$	41
Hovius	0	-	1	1	1	1	0	4	67
Schlunke	0	-	0	0	1	-	0	1	20
Offers	0	-	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	-	2 $\frac{1}{2}$	50
Jacobs	1	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	1	2 $\frac{1}{2}$	36
Meijer	1	1	0	0	-	0	-	2	40
Rietveld	1	0	0	-	0	0	0	1	17
Koole		1	1		0			2	
Vogelsang				0				0	
v.d.Ploeg				1				1	
Serrier						$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	

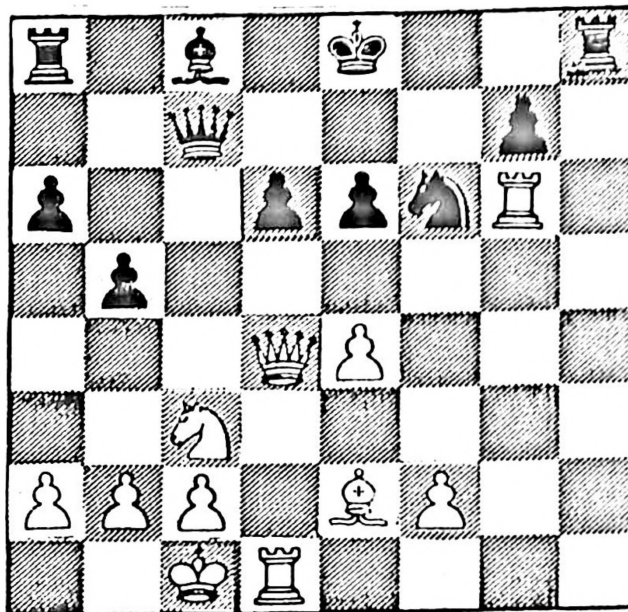
Veel fraais van onze kant kunnen we niet laten zien maar af en toe kregen we klopp op een manier die leerzaam was en dan maar hiervan enkele voorbeelden. De prijs voor de ergste executie gaat naar Henk Seijen voor de manier waarop hij in "De aardappelbeurs" klopp kreeg en dat nog wel met de witte stukken. 1. E4,d5; 2. Exd5,Dd5; 3. Pc3,Dd6; 4. D4,Pf6; 5. Lc4,a6; 6. Pf3,Lg4; 7. H3,Lh5; 8. G4,Lg6; 9. Pe5,Pc6; *Even een moment om stil te staan bij dat prachtige tekstverwerkingsprogramma WORD-97. Ik tik hier natuurlijk e4, d4, h3 en g4 maar het programma denkt na, concludeert dat het hier de eerste letter van een zin moet betreffen en corrigeert de mens! En dus moet de schaakannotator de computer weer corrigeren.* De witte actie ziet er nogal voorbarig uit maar de volgende zet berust op een zeer ernstige misrekening en dat is nog vriendelijk uitgedrukt. 10. Df3?? Zie diagram 1. 10..Pxd4; 11. Dxb7,Dxe5+; 12. Le3,Pxc2+; 13. Ke2,Pd4+; 14. Kf1,Pe4; 15. Pxe4,Dxe4; 16. Dxc7,Dh1 mat.

In de wedstrijd tegen Philidor 2 maakte Poppe Dijkhuis geen echte fouten, maar in een siciliaan kun je met zwart opeens in een stelling terecht komen waarin je wordt weggecombineerd. Zoiets komt in de beste schaakfamilies voor en dat risico hoort bij het spelen van siciliaans. 1. e4,c5; 2. Pf3,Pc6; 3. d4,cxd4; 4. Pxd4,Pf6; 5. Pc3,d6; 6. Le2,e6; 7. Le3,a6; 8. g4. Een scherpe voortzetting, overigens een idee dat al 60 jaar geleden door Keres met succes werd gelanceerd. Het is erg moeilijk om tot goed tegenspel te komen. 8..h6; 9. Tg1,Le7; 10. h4,Dc7; 11. Dd2,b5; 12. g5,hxg5; 13. hxg5,Ph5; 14. g6,hxg6; 15. Txxg6,Pxd4; 16. Lxd4,Lf6? Nu kan wit zich consolideren en komt in ieder geval veel beter te staan omdat zwart geen enkel tegenspel meer heeft. Na 16..b4 ontstaan grote complicaties b.v. 17. Pa4,Dc6; 18. Pb6,Dxe4; 19. Tg4,Dh1; 20. Lf1. 17. 0-0-0,Pxd4; 18. Dxd4,Df6; Dat was de bedoeling. Zwart geeft pion d6 weg maar neemt het initiatief over en moet goede kansen op remise hebben. Er volgt echter een pijnlijke executie. Zie diagram 2. 19. Txf6!,gxf6; 20. Dxf6,Dh7. De beste kans. Na 21. Txd6,Dh6+ heeft zwart goede kansen op het halve punt. Wit vervolgde echter fraai met 21. Pxb5!,axb5; 22. Lxb5+,Ld7; 23. Dxe6 en wit houdt altijd 3 verbonden vrijpionnen over voor de kwaliteit. Zwart wist na taai verdedigen nog de stand: wit: Kb8,Da8,Lb7; zwart: Kb6,Ta5 te bereiken maar door met Lb7-a6 zijn loper te geven trok wit toch aan het langste eind.

1. Seijen - Wissmann (Lasker)
Stelling na 10. Dd1-f3??

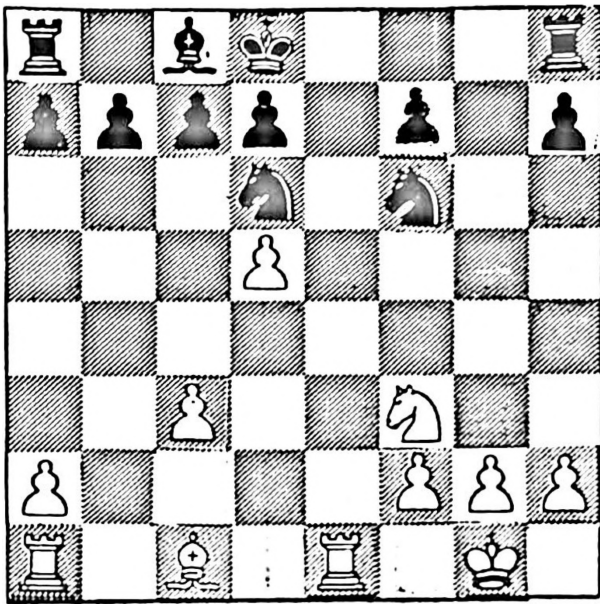

2. Verlaat (Philidor) - Dijkhuis
Stelling na 18..Ph5-f6.

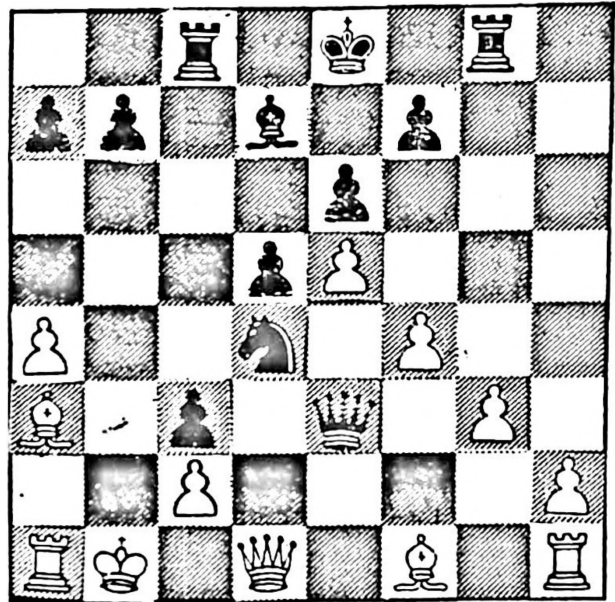

In de laatste NOSBO wedstrijd tegen Veendam ging Dick Hummel vreselijk onderuit maar hij kan misschien troost putten uit het feit dat dezelfde partij ruim 80 jaar geleden al eens werd gespeeld in het toernooi van Hastings en bovendien waardig werd bevonden om te worden opgenomen in het meest bekende Nederlandse schaakleerboek, Den Hertog-Euwe, deel 3 pagina 101. Zijn Veendammer tegenstander moest alleen opgave 370 oplossen en deed dat bekwaam. Het slot van de partij was: 15. Lg5,Pde8; 16. Pe5,Tf8; 17. Pg4,d6; 18. Pxf6. 1-0

3. Krol (Veendam) - D.Hummel
Stelling na 14..Ke8-d8?

4. Smant (Veendam) - Dijkstra
Stelling na 20..Pf5xd4

(Gespeeld te Hastings 1919).

Italiaansche Partij.

Wit: Mr. S. Groen.

Zwart: R. H. Lean.

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—c4	Lf8—c5
4. c2—c3	Pg8—f6
5. d2—d4	e5 × d4
6. c3 × d4	Lc5—b4†
7. Pb1—c3	Pf6 × e4
8. 0—0	Lb4 × c3
9. d4—d5!	Pc6—e5
10. b2 × c3	Pe5 × c4
11. Dd1—d4	Pe4—d6

De theorie geeft als sterker f7—f5 aan.

12. Dd4 × g7	Dd8—f6
13. Dg7 × f6	Pe4 × f6
14. Tf1—e1†	

Om dit schaak te kunnen geven, heeft Wit een stuk geofferd. Wij zullen zien, dat de aanval, dien Wit verkrijgt, doordat Zwart gedwongen

is, de rochade op te geven, voldoende compensatie betekent voor het verloren materiaal.

14. Ke8—f8

Sterker is 14. Pf6—e4, waarna Wit met 15. Pd2, f5 16. f3, zijn stuk terug wint.

Opgave 370. — Wat volgt op 14. Kd8?

15. Lc1—h6† Kf8—g8

16. Te1—e5 Pd6—e4

Beter was het, het dreigende mat Tg5, met het f-Paard te pareeren. Thans volgt een verrassende en fraaie slotcombinatie.

17. Pf3—d2 d7—d6

18. Pd2 × e4! d6 × e5

19. Pe4 × f6 mat!

Tot besluit een partij met Jeljer Dijkstra aan de goede kant van het bord. In één week een vol punt in de promotiecompetitie van de NOSBO en een half punt in de KNSB competitie. Na een aantal catastrofes met het Frans maakte hij deze keer tegen Veendam met de zwarte stukken gehakt van zijn tegenstander. 1. e4,e6; 2. d4,e6; 3. Pc3,Lb4; 4. e5,c5; 5. a3,Lxc3; 6. bxc3;Pe7; 7. Dg4,cxd4; 8. Dxc7,Tg8; 9. Dxc7,Dc7; 10. Kd1? Is hier niet goed. De juiste voortzetting is 10. Pe2. 10..Pbc6. De theorie, althans mijn theorieboek (Euwe, deel 8, 1961) geeft 10..Pd7 als sterker. 11. f4,Ld7; 12. a4? Nu is wit verloren. Het was hoog tijd om de dame terug te halen naar d3. 12..dxc3; 13. La3,Db6; 14. Dd3,Tc8; 15. Kc1,Df2; 16. Pf3,Pf5; 17. g3,Pcd4; 18.Pxd4,De1+; 19. Dd1,De3+; 20. Kb1,Pxd4. Materieel staat het nog gelijk maar het is natuurlijk totaal uit. Zie diagram 4. 21. Ld6,Pf3; 22. Lb5,Pd2+; 23. Ka2,Lxb5; 24. axb5,Tc4; 25. Ka3,Dd4; 26. Ka2,Ta4+; 27. La3,Dc4 mat.

Uit de schaakhistorie Lasker, het meest veelzijdige genie dat de schaakwereld gekend heeft.

In januari werd in Berlijn een symposium gehouden t.g.v. de 60-ste sterfdag van Lasker, de enige Duitse wereldkampioen, geboren in 1868 in Berlijnchen dat tegenwoordig in Polen ligt en wereldkampioen van 1894-1921. Hij stierf als -joodse- balling in New-York. Dat was geen novum want ook Philidor en Al-jechin ondergingen dat lot. Over geen speler gaan zoveel mythische verhalen als over hem. Lasker was de "Hexenmeister", de man van wie niets te leren viel, die "immenses Glück hatte", psychologisch schaak speelde, tegenstanders hypnotiseerde, opzettelijk niet de beste zetten deed, koffiehuis-schaak etc.

Het is vermakelijk wat de schaker van de 20-ste eeuw, want hij is toch wel degene die daarop de meeste aanspraak kan maken, tijdens en na zijn leven allemaal is verweten. Gelukkig herzagen de meeste critici, o.a. Tarrasch en Euwe hun eerdere uitspraken en zijn zij gelukkig de geschiedenis ingegaan als collega's die hem en Capablanca beschouwden als behorende tot de beste schakers die de wereld gezien heeft.

Nu moeten deze vreemde uitspraken natuurlijk een kern van waarheid bevatten. Laten we eerst Lasker zelf aan het woord. Hij gaf wel toe dat hij soms niet de objectief beste zet speelde maar dat was om dynamiek in de stelling te houden. Een goed voorbeeld daarvan treft men aan in de partij die in het januari-nummer 1999 van het clubblad is gepubliceerd. Hij speelde in de opening Tad8 waarin iedereen Tfd8 zou hebben gespeeld. Dat verleidde de tegenstander soms tot een scherpe reactie en dat was juist de bedoeling want het spel was in zijn visie een strijd tussen twee stel hersens en zenuwen. Als anderen dat psychologisch schaak wilden noemen dan deden ze dat maar. Je moest zorgen dat je een solide stelling kreeg en of die objectief wat minder was deed er niet zoveel toe. Zo'n stelling had afweermechanismen in zich, net als het menselijk lichaam en het was zaak die op te sporen en er gebruik van te maken.

Na enig speurwerk worden hier twee partijen besproken die zulke merkwaardige reacties enigszins verklaren. De eerste is uit het befaamde toernooi van Sint-Petersburg 1914, geanalyseerd door Tarrasch en de tweede betreft de eerste partij die Euwe in 1923 tegen Lasker speelde. De eerste gaat over hekserij en de tweede heeft op het oog alles van koffiehuis-schaak en maakt het begrijpelijk dat Euwe enige jaren later beweerde dat je die man slechts kon bewonderen maar er niets van kon leren.

Capablanca-Lasker, Sint-Petersburg 1914. Commentaar van Tarrasch.

1. e4,e5; 2. Pf3,Pc6; 3. Lb5,a6; 4. La4,Pf6; 5. 0-0,Pxe4; 6. d4,b5; 7. Lb3,d5; 8. dxe5,Le6; 9. Pbd2,Pc5; 10. c3,d4? Te vroeg. Goed is 10..Le7. 11. cxd4,Pxd4; 12. Pxd4,Dxd4; 13. Lxc6, Pxe6; 14. Df3,Tad8. Verliest nog geen pion want 15. Dc6+, Dd7; 16. Dxa6 gaat niet vanwege 16..Dd5 en de pion op e5 gaat eraf vanwege de dreiging Ta8. 15. a4. Nu dreigt Dc6+ wel. 15..Dd5; 16. Dxd5, Txd5; 17. axb5,axb5; 18. Ta8+,Pd8; 19. Pe4! Een geniaal pionoffer, 99 van de 100 spelers zouden hier 19. Pf3 hebben gespeeld. Wit veroverd nu de d-lijn. 19..Txe5; 20. Tfd1,Le7; 21. f3. Dreigt Lf4. Zie diagram 1. Lasker speelde nu de zet 21.. Te5-f5 en we het commentaar op deze zet kan beter onvertaald blijven.

Ein eigentümlicher, verblüffender Zug! Lasker behext (#) seine Gegner! Und nicht nur seine Gegner, sondern die gesamte Schachwelt. Capablanca und nach ihm die gesamte Schachwelt sah nicht, dasz er hier mit g2-g4,Txf3; Kg2,Tb3; Sc5,Tb4; Sb7 den Springer und damit vermutlich die Partie gewinnen konnte! Auch bei Te5; (statt Txf3) Lf4,Te6; Lxc7; ist der Springer verloren. Capablanca sieht ganz andere, tiefer liegende Kombinationen, und hier bei diesem so einfachen Gewinnspiel versagt sein Genius. Wie ist das so erklären? Auf natürliche Weise sehr schwer. Er ist der Suggestion erlegen, die Lasker mit dem verblüffenden Zuge Tf5, an dessen Stelle die Rochade objectiv besser war, auf ihn ausgeübt hat, und die gesamte Schachwelt mit ihm! Indem Lasker den Turm ohne Scheu dem so naheliegenden Angriff des g-Bauern aussetzte, hat er seinem Gegner bedeutet, dasz dieser Angriff schlecht sei, und der Cubaner hat es ihm geglaubt.

De partij ging verder met 22. Tc8,0-0; 23. Txc7,Lb4! Lasker slaagde erin af te wikkelen naar een eindspel met Toren tegen Loper en Paard met beide drie pionnen op de koningsvleugel en Capablanca berustte na 100 zetten in remise.

Nu Fritz-5 aan het woord bij Hans Lührman en Menno van Steenis..

In de eerste plaats vindt de computer dat de stelling na 18..Pd8 nog in evenwicht is. Het geniale pionoffer 19. Pe4 komt op de 2e plaats na 19. Pf3, de zet die 99 van de 100 spelers zouden hebben gedaan. De antwoorden op 19. Pe4 zijn alle ongeveer gelijkwaardig en houden de stelling in evenwicht. Het zijn 19..Lb4, 19. Txe5, (wat Lasker speelde), 19..Le7 en 19..Kd7.

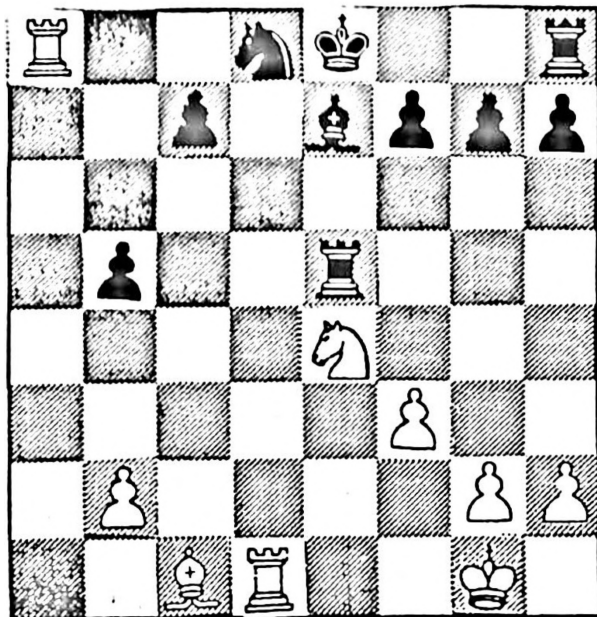
Dan die zet waarmee Lasker zijn tegenstander behekst, 21..Te5-f5. Het is inderdaad een diepe val, Tarrasch trapt er later analyserend met bord en stukken tezamen met "die gesamte Schachwelt" wel in maar Capablanca achter het bord niet. Beide spelers hebben gezien dat de variant 22. g4,Txf3; 23. Kg2,Tb3; 24. Pc5,Tb4; 25. Pb7 niet wint vanwege 25..0-0; 26. Pxd8, Txg4; 27. Kf3,Tc4 (diagram 2) en met drie pionnen voor zijn stuk moet zwart remise kunnen maken. Ook bij andere voortzettingen van wit wordt het evenwicht niet beslissend verbroken. Steeds krijgt zwart 3 pionnen voor zijn stuk.

De computer kiest evenals Capablanca voor de zet 22. Tc8 maar het evenwicht is niet beslissend verbroken.

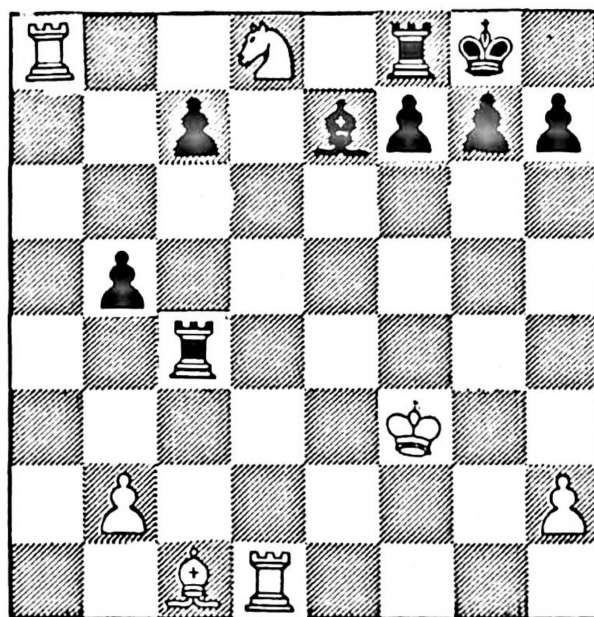
Nabeschouwing: Ontdaan van alle romantiek bevestigt dit alles nog eens dat Lasker en Capablanca in ieder geval in de periode 1910-1925 met afstand de twee beste schakers ter wereld waren. Hun positiegevoel was superieur en ze rekenden dieper dan de anderen.

De term "hekserij" werd vroeger in Duitsland wellicht wat vlotter gebruikt dan bij ons. Toen van 't Hoff in 1877 zijn theorie over stereochemie publiceerde (een koolstofatoom met er omheen 4 verschillende groepen, die je op twee manieren kunt samenstellen zodat ze in de ruimte niet gelijk zijn maar elkaars spiegelbeeld, ieder met aparte eigenschappen) was de reactie van zijn Duitse collega Kolbe; "niet ver van heksengeloof en spokenklopperij". En Kolbe was niet de eerste de beste, want hij was er in geslaagd om via electrolyse uit Na-acetaat ethaan te maken!

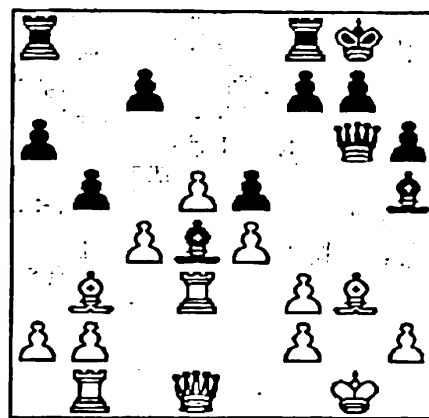
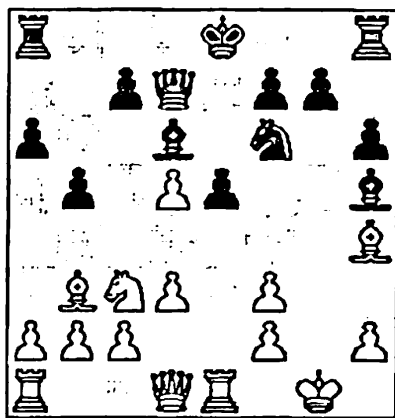
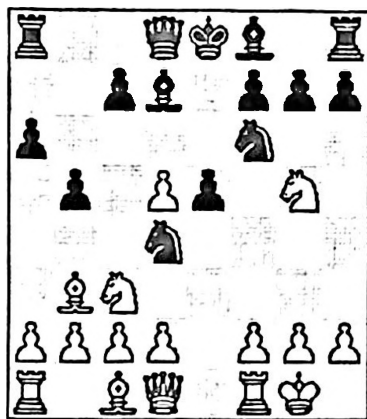
Capablanca-Lasker. Na 21. f3.

Dito: analyse na 27..Tg4-c4.

Alex van Prinsenbeek - Dirk Rietveld, 14 mei 2001, 0 - 1

Op maandag 14 mei 2001 schaakte ik mijn eerste partij op de clubavond van SG Staunton Helpman. Voor diegenen, die mij nog niet kennen, zal ik mij even voorstellen. Mijn naam is Alex van Prinsenbeek. Van 1987 tot 1994 heb ik geschaakt voor SV Veendam en SV Hoogezand. Na een schaakloze periode van zeven jaar ben ik weer begonnen met actief schaken. Ik heb gekozen voor Staunton omdat de clubavond op maandag is. Op veel andere avonden ben ik actief als dammer. Na deze korte introductie over mijzelf zal ik mijn eerste schaakpartij in Helpman bespreken. De analyses en diagrammen zijn gemaakt met behulp van programma's, die door mij gedownload zijn van de Rebel homepage.

1. e2-e4 e7-e5 2. Pg1-f3 Pb8-c6 3. Lf1-b5 d7-d6 4. 0-0 Lc8-d7 5. Pb1-c3 6. Lb5-a4 b7-b5 7. La4-b3 Pg8-f6? Lf8-e7 is aangewezen. 8. Pf3-g5! 9. e4xd5 Pc6-d4

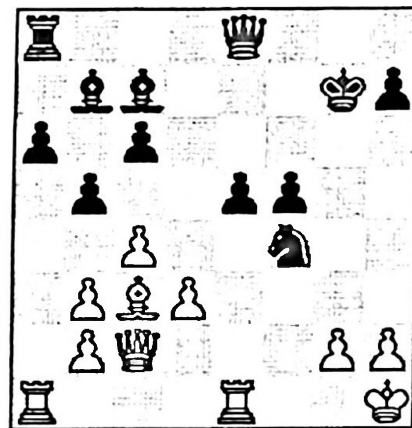
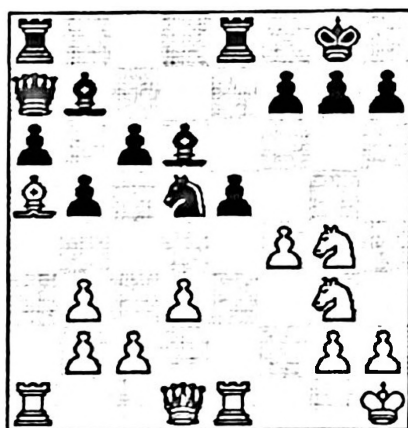
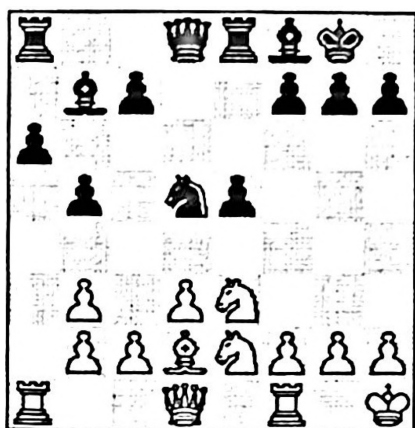
Zie diagram 1. Wit kan zijn pluspion houden en terreinvoordeel behalen met **d5-d6 Pd4xb3; d6xc7 Dd8xc7 en a2xb3. 10. Pg5-f3? Ld7-g4** De sterkste voortzetting is **Dd1-e1 Pd4xf3+; g2xf3 Lg4xf3; De1xe5** en zo snel mogelijk **d2-d4. 11. Tf1-e1 Lf8-d6 12. d2-d3 Pd4xf3+ 13. g2xf3 Lg4-h5 d3-d4** kan worden opgevangen met **Pf6-d7. 14. Lc1-g5 h7-h6 d3-d4** is de actiefste voortzetting. **15. Lg5-h4 Dd8-d7**

Zie diagram 2. Een goede mogelijkheid voor wit is **d3-d4 Dd7-f5; d4xe5 Lxf3; e5xd6 Ke8-f8; d6xc7 Lf3xd1 Ta1xd1** met 2 stukken en 2 verbonden vrijpionnen voor de dame. **16. Lh4-g3? Dd7-f5 17. Te1-e3 0-0 18. Pc3-e4 Pf6xe4 19. d3xe4 Df5-f6 20. c2-c4 Ld6-c5 21. Te3-d3 Lc5-d4 22. Ta1-b1 Df6-g6**

Zie diagram 3. Wit kan groot voordeel behalen met **c4xb5 a6xb5** en de manoeuvre **Tb1-c1-c6. 23. Dd1-d2? f7-f5** Zwart valt nu aan maar wit kan goed tegenspel bieden met **e4xf5 Tf8xf5** en zowel **Tb1-c1** als **Lb3-c2** leiden tot druk op de zwarte stelling. **24. Kg1-h1? f5xe4** Zwart wint nu snel. **25. Td3xd4 Lh5xf3+ 26. Kh1-g1 e5xd4 27. h2-h3 e4-e3 28. Lb3-c2 Lf3-e4 29. Lc2xe4 Dg6xe4 30. f2xe3 De4xb1+** en wit gaf op.

Ik stond in de opening en het vroege middenspel beter maar door twee fouten op de 23^e en 24^e zet verloor ik uiteindelijk toch. Ik heb het schaken echter wel leuk gevonden en met behulp van de Rebel-programmatuur hoop ik enkele dingen geleerd te hebben. In deze partij had ik bijvoorbeeld actiever met mijn centrumpionnen moeten spelen.

Alex van Prinsenbeek - Egbert Meijer, 21 mei 2001, 1 - 0

Op 21 mei schaakte ik mijn tweede partij. Tegen Egbert Meijer kwam ook de Spaanse opening op het bord. In de opening werd het evenwicht niet verbroken. Bij het ingaan van het middenspel (op de 18^e zet) wou ik de aanval inzetten maar daardoor had ik het grootste gedeelte van het middenspel een slechtere positie. Mijn tegenstander heeft in die fase diverse keren de winst gemist. In tegenstelling tot in mijn eerste partij had ik in deze partij minder met mijn centrumpionnen moeten spelen. Het opspelen van mijn f-pion (zie diagram 1) en mijn c-pion (zie diagram 2) leidde tot een kwetsbare positie. We hadden allebei meer moeten ruilen; hij om te winnen en ik voornamelijk om nadeel te voorkomen.

1. e2-e4 e7-e5 2. Pg1-f3 Pb8-c6 3. Lf1-b5 a7-a6 4. Lb5-a4 Pg8-f6 5. d2-d3 b7-b5 6. La4-b3 Lf8-e7 7. O-O O-O 8. Pb1-c3 Tf8-e8 9. Lc1-e3 Pf6-g4 10. Le3-d2 d7-d6 11. Kg1-h1 Pc6-a5 12. Pc3-d5 Pa5xb3 13. a2xb3 Pg4-f6 14. Pd5-e3 Le7-f8 15. Pf3-q1 d6-d5 16. e4xd5 Pf6xd5 17. Pg1-e2 Lc8-b7

Zie diagram 1. Wit kan zich goed verdedigen met Pe3xd5 Dd8xd5 en f2-f3. **18. f2-f4? c7-c6?** Zwart kon een sterke aanval opzetten met Pd5xf4; Pe2xf4 e5xf4; Tf1xf4 en Lf8-d6. Na deze verzuimde aanvalskans kan wit met f4xe5 de stand gelijk houden. **19. Pe2-g3? Lf8-c5?** Zwart kon winnen met e5xf4; Pe3xd5 en f4xg3. Pe3xd5 is nu reddend. **20. Tf1-e1? Dd8-b6?** Lc5xe3 is goed voor minstens kwaliteitswinst **21. Ld2-a5 Db6-a7** Wit kan de stand gelijk houden met Pe3xd5 c6xd5; Te1xe5 Te8xe5; e4xe5 en zwart wint met Lc5-d4 een pion terug. **22. Pe3-g4 Lc5-d6** Met e5xf4 kon zwart een pion winnen.

Zie diagram 2. In plaats van een gezonde pion op e5 te winnen geeft wit zijn pion of f4 weg. **23. c2-c4? Pd5xf4 24. La5-c3 Da7-b8?** Met b5-b4 en c6-c5 kan zwart de witte pion op d3 heel zwak maken. Wit kan met d3-d4 nog tegenspel bieden en voorkomen om door zwart onder de voet te worden gelopen. **25. Pg3-e4? Ld6-c7?** Met c6-c5 en f7-f5 kon zwart een winnende aanval opzetten. Aangewezen is g2-g3 om het zwarte paard terug te jagen. **26. Dd1-c2? f7-f5 27. Pg4-f6+ g7xf6 28. Pe4xf6+ Kg8-g7 29. Pf6xe8+ Db8xe8**

Zie diagram 3. Wit staat verloren. De manoeuvre Lc3xe5 Lc7xe5; d3-d4 faalt op c6-c5; Te1xe5 Lb7xg2; Dc2xg2 Pf4xg2; Te5xe8 Ta8xe8; Lh1xg2 c5xd4 en zwart moet het toreneindspel met de pluspion kunnen winnen. **30. d3-d4 Pf4-g6?** Zwart kon met e5-e4 een winnende aanval opzetten. **31. Dc2xf5 Lb7-c8(?)** De toren op a8 staat nu buitenspel. **32. Df5-g5** Zwart gaf in tijdnood op terwijl hij zich qua positie nog lang zou kunnen verdedigen.

Eindstand Interne competitie Staunton 2000/2001

Rang	Naam	Saldo	#	+	=	-	Af	Bonus	
1	Steenis van	183	27	18	3	6		8	Er,Ew, Ax(2)
2	Ebels	166	26	15	4	6	1	5	Er,Ew
3	Hummel J	150	16	10	2	2	2	4	Ev,Ew
4	Seyen	145	25	11	6	8		8	Er,Ew,Ax(2)
5	B. Romijn	144	24	9	11	4		0	
6	Hovius	140	20	9	3	8		16	Ev(2x),Er,Ew(3x),Ax,v
7	G. de Wit	139	23	11	5	7		0	
8	Zeevaarder	137	13	5	6	2		12	Ev(4x),Ew(2x),V
9	Dijkhuis	137	21	8	6	7		12	V(2x),Ax(3)
10	Damen	135	10	6	1	3		13	Ev(3x),Er(2x),Ew(2x)
11	Luhrman	129	15	5	7	3		6	Ev(2x),Er(2x)
12	Schlunke	127	16	8	1	7		7	Ev(3x),Ew,Ax
13	Dijkstra	127	21	8	3	10		14	Ev(5x),Ew(2x),V, Ax
14	Bredewold	124	6	4	0	2		10	E(2x)r,Ew,Ax(2)
15	Hummel D	121	10	4	2	4		11	Ev(5x),Ew(2x)
16	Kruisinga	121	18	6	2	10		19	Ev(4x),Ew(2x),Er(2x),Ax(2),V
17	Jelic	120	8	3	3	2			
18	Lutter	120	11	5	1	5			
19	Wessels	120	11	2	6	3		13	Er(2x),Ew,Ev,V,Ax(2)
20	Misdom	120	20	8	4	8		0	
21	Bloem	119	10	5	2	3		1	Ev
22	Tetteroo	118	6	2	2	1	1		
23	Mooij	118	7	2	3	2		11	Ev(3x),Er(2x), Ew, Ax
24	B. Romijn, sr.	117	13	3	8	2		0	
25	Vos	117	21	8	4	9		0	
26	Algra	116	7	3	1	3			
27	Zwerver	116	28	8	9	11		0	
28	Jan vd Ploeg	114	7	3	2	2		3	Ew
29	Koole	113	6	2	3	1			
30	Mulder	113	11	4	3	4		2	V
31	Rietveld	113	24	9	1	14		9	Ev(3x),Ew,V,Ax
32	Jacobs	111	9	3	0	6		14	Ev,Er,Ew(2x),V(2x),Ax
33	Davids	110	14	4	3	7		8	Ev(3x),Er, Ax,V
34	Groeneveld	107	12	4	2	6			
35	v. Heuveln	106	9	3	0	6			
36	Serier	104	9	2	3	4		3	Ev,Er
37	Alwyn v. Lubeck	104	8	3	1	4		0	
38	Meijer	104	18	6	1	11		6	Ew,Ev,V
39	Rellum	102	11	2	3	6		7	Ev,Er,Ew,Ax
40	Schreuder	98	6	2	0	4			
41	Veenhuysen	89	9	2	0	7		0	
42	Pastor	86	7	0	1	6		0	

Aantal partijen

+ - = Aantal winst (+5), remises (+1), verlies (-3) Af = Aantal afgebroken (0 voorlopige score)

Bonus Bonuspunten: (V = Vrije ronde : 2) (B = Bardienst : 2)

Extern op maandag (Ev = verlies +1, Er = remise +2, Ew = winst +3)

(Ax = Albersschaal cumulatief: finale = 4, halve finale = 3, kwart finale = 2, rest = 1)

Oplossingen Marsopgaven.

- 1). 1. Pxd5,exd5; 2. Txe8,Txe8; 3. Dxxh5+. 2..Df5 is iets beter maar ook dan krijgt wit na 3. Txf8,Txf8; 3. Db3 nog een pion.
- 2). 1..Pd4! 2. cxd4,Dxd4 en de witte toren gaat verloren.
- 3). 1..Te5! want op 2. Tg4 volgt 2..h5.
- 4). 5..Pxe4. Wint een pion en Marshall, één van de beste spelers, had slechts 20 zetten nodig om wit te doen capituleren.

Nabeschouwing. Massakamp tegen Haren & eindstand interne competitie.

Maandag 25 juni was de laatste schaakavond van een geslaagd intern seizoen. Er werd die avond een massakamp gespeeld tegen Haren. Vooral dank zij Eddy Vos, voorzitter van Haren, was de opkomst van de kant van Haren zeer groot en dat is een compliment waard. Tegenover 17 spelers, inclusief de jeugd kon Staunton slechts 11 spelers opstellen. De massakamp, bestaande uit één uur per persoon per partij was zeer gezellig en eindigde in een 6-5 zege voor Staunton. Daarna werd de avond besloten met een snelschaakcompetitie georganiseerd op een manier als hieronder is toegelicht.

Het meespelen van leden van Haren heeft de interne competitie interessanter gemaakt en we hopen op een geslaagde herhaling het volgende seizoen. Er werden 33 ronden gespeeld en nadat de spelers die minder dan 20% (6 partijen) hebben gespeeld, uit de ranglijst zijn verwijderd blijven er toch nog 42 over, waarvan 6 spelers van Haren.

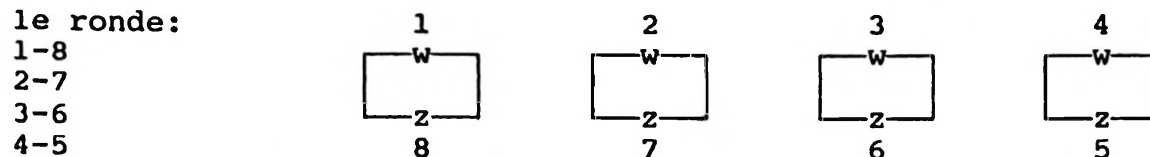
Menno van Steenis werd weer clubkampioen; Theo Ebels liet te veel punten liggen en Joop Hummel speelde te weinig om hem te bedreigen. Met een 5^e en een 7^e plaats deden de Haren spelers Bart Romijn en Gerard de Wit het uitstekend. Eddie Zwerver speelde de meeste partijen (28) op de voet gevolgd door Menno van Steenis (27).

Het komende seizoen spelen alle Staunton teams op doordeweekse dagen. Het zal interessant zijn om te zien of dat van invloed zal zijn op de eindstand aan het eind van het komende seizoen.

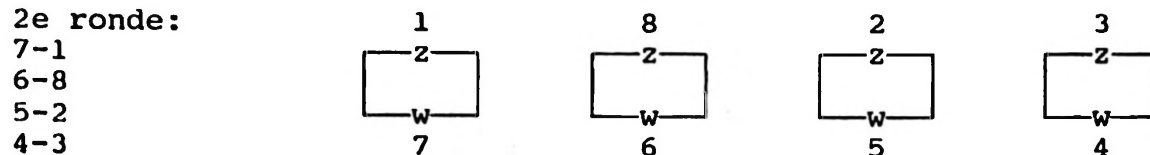
Alternatief systeem voor het snelschaken met grote groepen.

Wanneer je met een groep van 8 of 10 gaat snelschaken is er een betere manier van indelen dan het conventionele systeem. Het is meer dan 40 jaar geleden ook al eens in dit clubblad beschreven, ik dacht door Henk Davids. Het werkt als volgt. Eén speler blijft op zijn plaats zitten en is de spelleider. De rest draait met de wijzers van de klok om hem heen. Aan alle borden verwisselt elke ronde de kleur. Met 8 deelnemers gaat het dus zo. (red.)

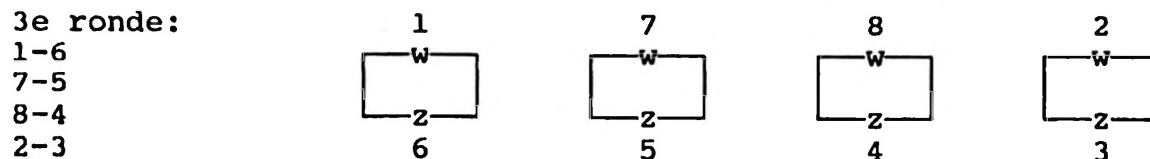
1e ronde:

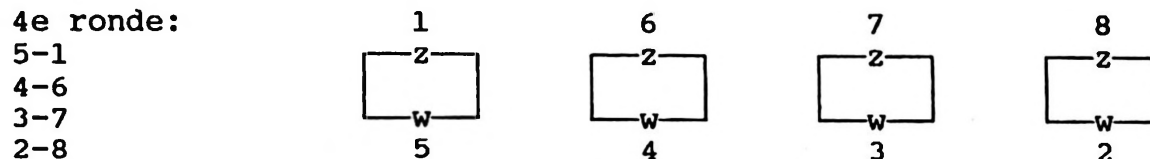
2e ronde:

3e ronde:

4e ronde:

Joop Hummel: Albins tegengambiet. Enkele facetten van de openingstheorie.

Dit interessante gambiet is waarschijnlijk uitgevonden door de Italiaan Cavalotti maar in praktijk gebracht door de Roemeen Adolf Albin (1848-1920). Hij was geen geweldig schaker, kwam toch samen met een zeer jonge Lasker uit in een toernooi in 1893 te New-York en speelde tegen hem ook zijn gambiet. Dat gambiet, 1. d4,d5; 2. c4,e5; 3. dxe5,d4 impliceert een pionoffer van zwart waarmee wordt beoogd de witte ontwikkeling te verstoren. De witte pion op e5 staat daar niet erg veilig maar ook de zwarte pion op d4 kan hulpbehoevend worden. Populair is het gambiet niet maar dat zegt niet alles en we verwachten toch wel interessante partijen tijdens ons toernooi op 7 en 8 september, waarbij wellicht ook nieuwtjes aan de orde komen. Bekend van dit gambiet is de Lasker-val, al is ons niet bekend wie daar ingetrapt is en bovendien was deze al door de Italiaanse schaker Dubois beschreven in 1872, dus voor de tijd van Lasker. Dat gaat als volgt: 1. d4,d5; 2. c4,e5; 3. dxe5,d4; 4. e3,Lb4; 5. Ld2,dxe3; 6. Lxb4,exf2+; 7. Ke2,fxg1P+ en zwart wint. Nu ter zake. Na de verplichte zetten is 4. Pf3 de hoofdvariant en een interessant alternatief is 4. e4. Andere zetten zijn van weinig belang; 4. e3 is niet goed zoals boven ook al duidelijk werd en 4. a3 is vooral profylaktisch, niet kwaad maar een beetje slap.

We behandelen daarom op deze plaats 2 varianten, te beginnen met de hoofdvariant 4. Pf3. Hierop past slechts één antwoord, namelijk 4..Pc6, want na 4..c5? 5. e3,Pc6; 6. exd4,cxd4; 7. Ld3, gevolgd door 8. Pbd2 en Pb3 komt wit in het voordeel. Wit heeft nu 3 voortzettingen, A: 5.g3 B: 5.Pbd2 en C: 5.a3.

A1. 5..Lg4. 6. Lg2,Dd7; 7. 0-0,0-0-0. Andere zetten deugen niet b.v. 7..Lh3? 8. e6,Lxe6; 9. Da4+ en wit heeft met teruggave van de pion een krachtig initiatief. Dat geldt ook voor 7..Pge7? 8. b4,Pxb4; 9. e6!,Dxe6; (gedwongen vanwege 10. Pe5) 10. Da4+,Pec6; 11. Pd4 en zwart kan bijna opgeven. 8. Db3! Een goede zet. Er dreigt Td1 en de dame kijkt naar b7 en f7. 8..Pge7; 9. Td1,Lxf3. Wellicht is 9..Df5 met als oogmerk 10..Pg6 interessant. 10. Dxf3,Pg6; 11. Dh5. Wint een tempo i.v.m. het gedwongen 11..Kb8. Dan nu. 12. Lf4, de enige manier om de pluspion op e5 voldoende te dekken. Zwart kan die loper eraf slaan (!? of ?!) en er ontstaat in ieder geval een spannende partij

A2. 5..Lf5. Een weinig gespeelde zet. 6. Lg2,d3?! Waarschijnlijk is 6..Pge7 beter. 7. e3,Ph6; 8. 0-0,Le7; 9. Pc3,0-0. Wit staat beter. Mogelijkheden zijn e4 en Pd5. Zo moet zwart het niet spelen.

A3. 5..Le6! Volgens mij de beste mogelijkheid voor zwart. Zwart vertraagt de opbouw van wit. 6. Pbd2, Dd7; 7. Lg2,Pge7; Interessant is ook 7..f6. 8. 0-0,Pg6; 9. Da4. Verhindert 9..0-0-0 vanwege 10. b4,Lxb4; 11. Tb1 met gevaarlijke aanval. 9..Le7; 10. Pb3. Door de dreiging Pbxd4 is wit in het voordeel. (De redenering is niet erg complimenteuzus voor Albin na die ! achter 5..Le6 – redactie)

A4 5..Pge7. Weinig gespeeld en ook niet zo goed. 6. Lg2,Pg6; 7. Lg5! Dat is de reden. 7..Lb4+; 8. Pbd2,Le7; Direct Le7 geeft de pion op d4 weg. 9. Lxe7,Dxe7; 10. Pb3,Le6; 11. 0-0,0-0-0; 12. Dd3. Met voordeel voor wit. Er dreigt Lxb7 na het slaan van de pion op e5.

A5. 5..f6; Een interessante voortzetting. 6. exf6,Pxf6; 7. Lg2,Lf5; 8. 0-0,Pd7; 9. Pbd2,0-0-0. Voor de pion heeft zwart een goede ontwikkeling, een beweeglijk centrum en goede vooruitzichten op de koningsvleugel. (Zou 5. f6 dan niet beter van een ! kunnen worden voorzien in plaats van 5..Le6?—redacteur)

Dan nu variant B met 5. Pbd2. De belangrijkste antwoorden zijn B1 5..Lf5 en B2 5..Lg4.

B1. 5..Lf5. Dreigt Pb4. 6. a3,Dd7; 7. b4,Pge7; 8. Lb2,Pg6; 9. Tc1,Td8; Geen 9..Pgxe5 vanwege 10. b5 en zwart verliest pion d4. 10. Pb3. Na 10. b5? krijgt zwart een goede stelling met 10..Pcxe5; 11. Pxd4,Lxa3! 10..Pgxe5; 11. b5,Pxf3+; 12. gxf3,Pe5; 13.Pxd4. Met onduidelijk spel.

B2. 5..Lg4; 6. a3,De7; 7. h3,Lh5; 8. Da4,0-0-0; 9. b4,Kb8; 10. g4!,Lg6; 11. Lg2. Wit staat beter.

Tot slot variant C met 5. a3 met als enige goede antwoord 5..a5, dit om b4 te verhinderen. 6. Pbd2,Lg4; 7. h3,Lxf3; 8. Pxf3,Lc5; 9. g3,Pge7; 10. Lg2,0-0; 11. 0-0. Wit staat iets beter.

Dan nu het belangrijkste alternatief naast 4. Pf3, namelijk de agressieve zet 4. e4 met als vervolg 4..Pc6; 5. f4,g5!? (Euwe geeft alleen een !- redactie) 6. f5,Pxe5; 7. Pf3,Pxf3. (Euwe geeft hier de partij Spasski-Mikenas, Riga 1960 die verder ging met 7..Lb4+; 8. Pbd2,Pc6; 9. Ld3,g4; en nu het stukoffer 10. 0-0 en concludeert dat wits laatste zet een interessant gambiet (!) inleidt. Aan het eind geven we deze spectaculaire partij in zijn geheel en hopen dat we tijdens ons toernooi iets in deze geest te zien krijgen - redacteur) 8. Df3,c5; 9. Ld3. Wit staat iets beter.

Dat was het. Mijn opinie is dat wit in bijna alle gevallen het betere van het spel heeft. Ik hoop natuurlijk dat in het toernooi de praktische speelbaarheid wordt bewezen.

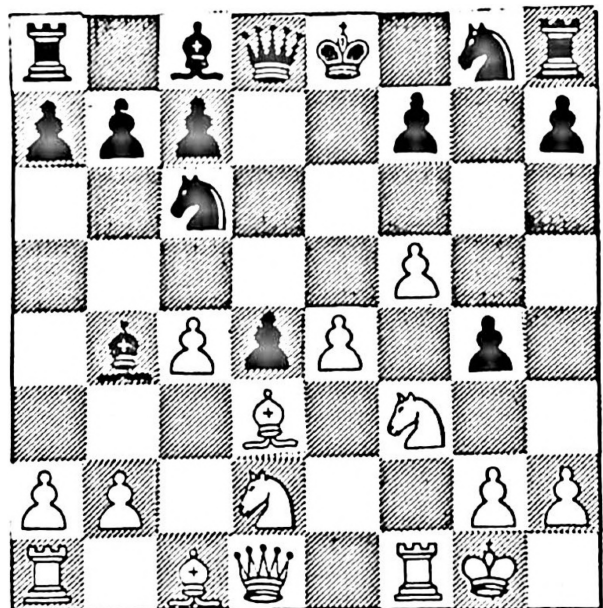
Litt.o.a. Polugajefski, Damengambiet, deel 21.(van de "DDR"reeks) en Mazukewitsch, Seltene Gambits.

Commentaar. Die conclusie is natuurlijk niet verwonderlijk want het is hier zwart die een pion offert. Er is natuurlijk iets aan te doen. Een suggestie aan het toernooicomité! De spelers van de invitatiegroep die 2x zwart hebben zouden een wat hoger startgeld moeten ontvangen. Redacteur.

Spasski – Mikenas Riga 1960. Een agressieve rigoreuze bestrijding van Albins tegengambiet.

Stelling na 10. 0-0 De eerste zetten zijn boven vermeld.

In een schaakrubriek uit 1960 werd gesteld dat het niet Tal is die hier één van zijn gevreesde stukoffers brengt maar het is heus Spasski die hier de witte stukken voert. 10..gxf3; 11. Pxf3, Ld6; 12. e5!,Pxe5; 13. Te1,f6; 14. c5!,Le7; 15. Pxe5,fxe5; 16. Txe5,Pf6; 17. Lg5,0-0; 18. Db3+,Kh8; 19. Tae1. Wit heeft zijn geofferde stuk terug en een superieure stelling overgehouden. 19..Lxc5; 20. Txc5,Dd6; 21. Tce5, Pg4; 22. Lf4!,Ld7; 23. Lg3,Lc6? Een fout in Een vrijwel hopeloze stelling. 24. T5e4 en zwart gaf het op omdat de aangevallen dame het eveneens aangevallen paard op g4 niet kan verdedigen dat dus verloren gaat.

Uit Staunton's historie.

Simultaanséances waren voor de oorlog veel meer in dan nu. Dat had te maken met de praktische problemen die het reizen met zich meebracht. Spelen in toernooi - en competitieverband was zeer beperkt en als je wat wilde organiseren kwam je meestal uit op een simultaanséance die bovendien als propagandamiddel werd gebruikt. In 1924 werd de 18-jarige Christiaan Scholtens lid van Staunton nadat hij de enige Nederlandse en nogal omstreden beroepsspeler Davidson in een simultaanpartij had verslagen. Een jaar later kon hij tegen Euwe dit succes niet herhalen, integendeel hij werd op een vreselijke manier aan de kant gezet. Acht jaar later had hij heel wat bijgeleerd en combineerde niemand minder dan de toenmalige wereldkampioen Aljechin van het bord. Hierbij met kort commentaar deze partijtjes die de moeite van het naspelen zeer waard zijn.

Euwe - Scholtens, gespeeld op 16 mei 1925. Frans.

1. e4,e6; 2. d4,d5; 3. Pc3,Pf6; 4. Lg5,Le7; 5. e5,Pfd7; 6. h4, Lxg5?; De Chatard-Aljechin variant. De Parijzenaar Chatard hield zich in het begin van de vorige eeuw met deze opening bezig, maar algemeen bekend werd ze pas door de partij Aljechin-Fahrni, Mannheim 1914. Euwe had in 1921 al een partij met deze variant gewonnen tegen Maróczy. Tegenwoordig weet "iedereen" dat 6..Lxg5 en 6..0-0 beslist fout zijn. (1) 7. hxg5,Dxg5; 8. Ph3,De7; 9. Pf4,Pc6? 10. Dg4, g6; 11. 0-0-0,a6; 12. Ld3,Pf8; 13. Dg3,Pxd4; 14. Pxd5!, exd5; 15. Pxd5,Dc5; 16. Pf6†,Ke7; 17. Dh4,Ke6; 18. Lc4†,Dxc4; 19. Txd4,De2; 20. Pe8,g5; 21. Dxg5,Dxe5; 22. Pg7†. Zwart geeft op.

(1). Met uitzondering van Theo Ebels. Hij speelde de variant, enkele jaren geleden, n.b. in een competitiewedstrijd. Het resultaat was niet zodanig dat de heersende opvatting moet worden herzien.

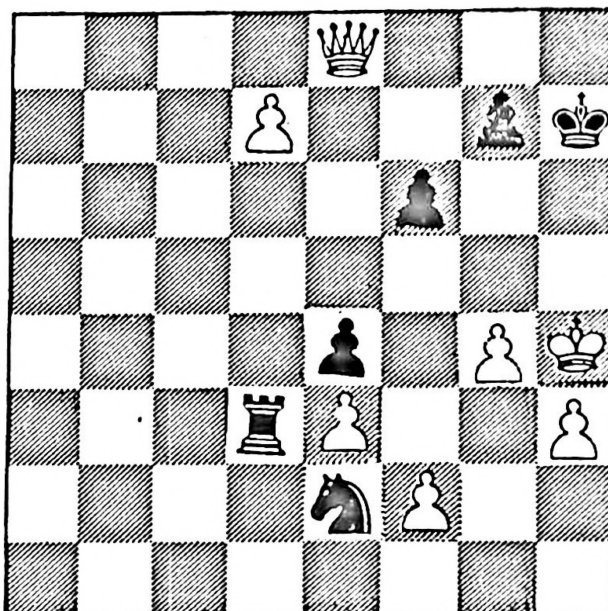
Aljechin - Scholtens, gespeeld op 4 november 1933. Evans gambiet.

1. e4,e5; 2. Pf3,Pc6; 3. Lc4,Lc5; 4. b4,Lxb4; 5. 0-0,Pf6; 6. d4?, Hier had wit eerst 6. c3 moeten spelen om na zwarts volgende zet de toren naar e1 te kunnen spelen. 6..Pxe4; 7. dxe5,0-0; 8. Ld5, Pc3; 9. Pxc3,Lxc3; 10. Lg5,De8; 11. Tb1, Pxe5; 12. Tb3,La5; 13. Pxe5,Dxe5; 14. Tg3,Kh8; 15. f4,Lb6†; 16. Kh1,Dd4; 17. Td3,Db4; 18. Dh5,d6; 19. f5,Lxf5; 20. Lxf7. Een fout in verloren stelling. 20.. Lg4!; 21. Dh4,Txf7. Wit geeft het op. (22. Txf7?, Db1† en mat)

Een leeftijdgenoot van Scholtens was H.W.Felderhof, notaris te Assen. Voor de oorlog was hij woonachtig te Amsterdam en behoorde tot de Nederlandse subtop. Hij behoorde o.a. tot het Nederlandse tiental dat in München deelnam aan de door de Nazi's in 1936 -gelijktijdig met de Olympische spelen - georganiseerde en niet door FIDE erkende Olympiade. Hij behoorde jaren lang tot de vaste kern van Staunton 1 en was daarin de enige "zaterdagsspeler". Hij overleed in 1969 op 64-jarige leeftijd. Hier een schwindel op hoog niveau van hem, uit een partij gespeeld tijdens de Bondswedstrijden in 1942 te Eindhoven.

(Oplossing elders in dit nummer)

Blok-Felderhof. Wit speelde 1. d8D?. Hoe werd dat afgestraft?

Met 1. g5 had wit eenvoudig gewonnen. Nu werd hij, ogetwijfeld in
tijdnood, uitgeteld na 1..g5+; 2. Kh5,Pf4+; 3. exf4,Txh3 mat.

Marsopgaven.

Zoals aangekondigd een eerbetoon aan Christoffel en dat temidden van de grote drie die de schaakwereld regeerden toen hij in 1922 werd geboren. Voor alle 4 opgaven geldt: Wit speelt en wint.

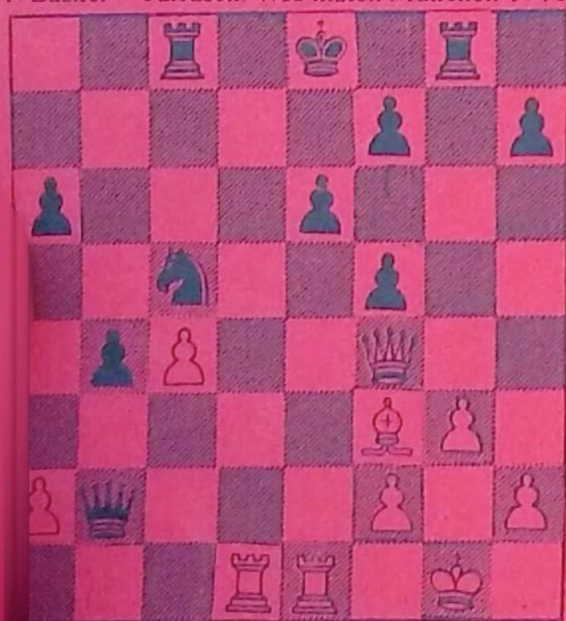
Stelling 1 is uit de "eerste match van de 20-ste eeuw". Wereldkampioen Lasker liet in die match zijn uitdager Tarrasch alle hocken van het bord zien en ook hier zal de zwarte koning niet ontsnappen.

Stelling 2 toont één van de bekendste combinaties van Capablanca, ook opgenomen in een schaakboekje van "Kraft durch Freude", door Euwe in augustus 1940 aanbevolen in zijn schaakrubriek in de NRC.

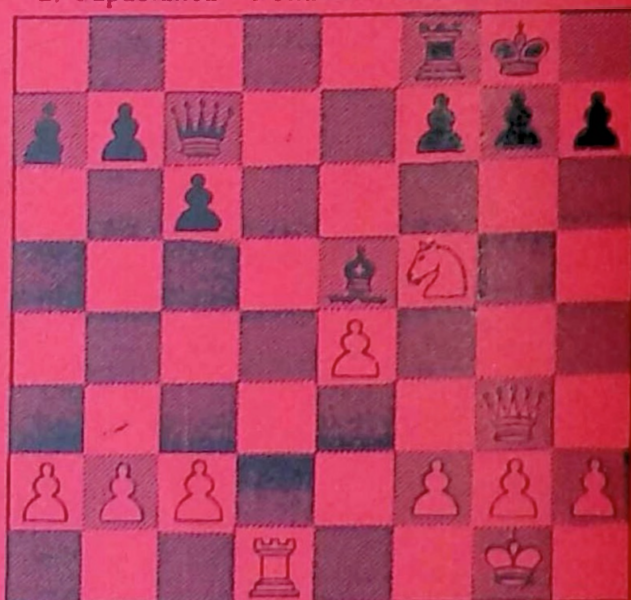
Duidelijk is dat in stelling 3 de ontsnappingsroute van de zwarte koning moet worden afgesneden maar hoe dit nu precies moet is nog niet zo eenvoudig. Nauwkeurigheid in de volgorde van zetten is geboden.

Wat Christoffel in stelling 4 doet, zouden velen van ons ook wel doen maar alles moet natuurlijk wel kloppen. Wanneer je echter een half punt ziet door zetherhaling moet je zo'n avontuurtje altijd aangaan.

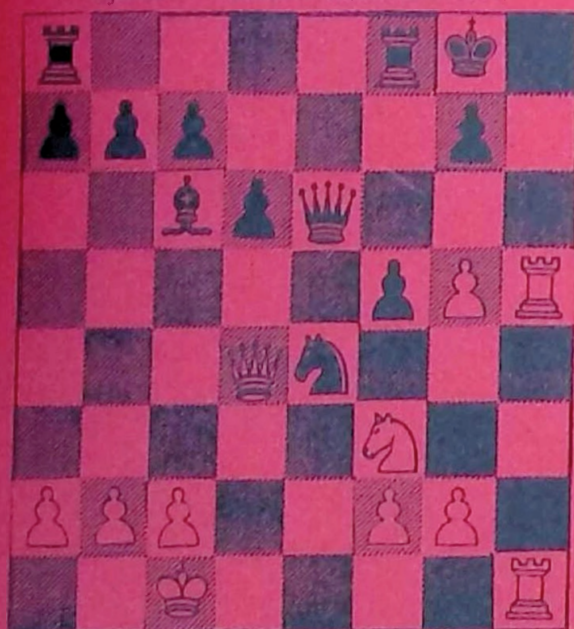
1. Lasker – Tarrasch. WK-match München 1908.

2. Capablanca – Fonaroff. New-York 1904

3. Aljechin – Ulscher. Nederland 1933.

4. Christoffel – Canal. Zürich 1952

